

Ὀ λ υ μ π ι α

Τὸν πατέρα μου ἔχω — Ὀϊμένανε — σκοτώσει,
μητέρα, μητέρα!
Τὸν πατέρα μου ἔχω — Ὀϊμένανε — σκοτώσει,
πονεῖ ἡ τήν καρδιά μου, πονεῖ ὁ σπαραγμός. — ὦ!

Καὶ τί δίκη θὰ δώσης γι' αὐτὴ τὴν πράξι τώρα,
'Εδουάρδε, 'Εδουάρδε!
Καὶ τί δίκη θὰ δώσης γι' αὐτὴ τὴν πράξι τώρα,
μολόγα μου κι' ἄλλα, παιδί μου, πικρά. — ὦ!
Στιγμὴ δὲν θ' ἀναπαύσω τὸ πόδι μου ἔς τὴ χώρα,
μητέρα, μητέρα!
Στιγμὴ δὲν θ' ἀναπαύσω τὸ πόδι μου ἔς τὴ χώρα,
ἐκεῖθε ἀπὸ τὸ κύμα θὰ φύγω μακριά. — ὦ!

Κ' οἱ αὐλὲς καὶ τὰ σπίτια σου τί θεν' ἀπογείνουν,
'Εδουάρδε, 'Εδουάρδε!
Κ' οἱ αὐλὲς καὶ τὰ σπίτια σου τί θεν' ἀπογείνουν,
λαμπρὰ καθὼς εἶνε καὶ εὐμορφα ἐδῶ; — ὦ!
'Ὡς νὰ γύρουν νὰ πέσουν θέλω ἔρημα νὰ μείνουν,
μητέρα, μητέρα!
'Ὡς νὰ γύρουν νὰ πέσουν θέλω ἔρημα νὰ μείνουν,
ποτέ πιά δὲν θέλω ξανά νὰ τὰ ἰδῶ. — ὦ!

Καὶ ἡ καλὴ σου, τὸ τέκνο σου πῶς θενὰ πορεύουν,
'Εδουάρδε, 'Εδουάρδε!
Καὶ ἡ καλὴ σου, τὸ τέκνο σου πῶς θενὰ πορεύουν,
ἐκεῖθ' ἀπ' τὸ κύμα σὺν πᾶσι τὸ γοργό. — ὦ!
Εἶν' ὁ κόσμος μεγάλος, κι' ἄς πᾶ νὰ ζητιανεύουν,
μητέρα, μητέρα!
Εἶν' ὁ κόσμος μεγάλος, κι' ἄς πᾶ νὰ ζητιανεύουν,
ποτέ μου, ποτέ δὲν τοὺς βλέπω πιά ἐγώ. — ὦ!

Καὶ ν' ἀφήσης τί θες τῆς μακρῆς τῆς τιμημένης,
'Εδουάρδε, 'Εδουάρδε!
Καὶ ν' ἀφήσης τί θες τῆς μακρῆς τῆς τιμημένης,
εἰπέ μου το, υἱέ μου, μὲ γνώμη χρυσή. — ὦ!
Σὲ ἀφίνο κατὰρα καὶ φλόγες τῆς Γεένης,
μητέρα, μητέρα!
Σὲ ἀφίνο κατὰρα καὶ φλόγες τῆς Γεένης,
γιατὶ μέσ' ἔς τὸ κρίμα σὺ μ' ἐσπρωξές σύ. — ὦ!

Τὰ δημῶδη τῶν βορεινῶν ἔσματα ὑπὸ τινὰ ἔποψιν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς συνέχεια τῆς παλαιᾶς τοῦ Βορρᾶ δημοτικῆς ποιήσεως, οἷα εἶνε ἡ ἐν τοῖς μυθικοῖς καὶ ἡρωικοῖς ἔσμασι τῆς Ἑλλάδος. Ἦδη ὡς πρὸς τὴν μορφήν προϋποθέτουσι ταύτην τὴν ποίησιν. Μ' ὅλην τὴν μεγάλην διαφορὰν τὴν ἐν πολλοῖς ὑφισταμένην καὶ κάμνουσαν νὰ φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι οἱ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐν χρήσει ῥυθμικοὶ καὶ μετρικοὶ τύποι, οὐσιωδῶς διάφοροι τῶν ἐν τοῖς ποιήμασι τῆς Ἑλλάδος, βασιζόνται ἐπὶ ἀρχῶν ὅλως διόλου ἄλλων, ἀκριβεστέρως ἐξέτασις οὐδεμίαν καταλείπει ἀμφιβολίαν, ὅτι οἱ νεώτεροι τρόποι ἐμορφώθησαν κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῶν παλαιότερων. Χαρακτηριστικὸν διὰ τὸ δημῶδες ἔσμα εἶνε ἡ δίστιχος στροφή, ἐνῶ ἡ ὁμοιοκαταληξία νὰ λαμβάνη τὴν θέσιν τῆς συνηγήσεως. Τοῦτο καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἀποτελοῦσι τὰ οὐσιωδέστερα γνωρίσματα τῆς διαφορᾶς. Ἀμφότερα ὅμως ταῦτα ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ποιήσει, ἂν καὶ μόνον σποραδικῶς εἴμπορεῖ δὲ ν' ἀποδειχθῇ τόσῳ βεβαίως, ὅτι δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν στοιχείων τούτων τῆς δημοτικῆς ποιήσεως, ὅτι εἶνε δῆθ' ἐν τι ὅλως νέον, ἀφοῦ προήλθον ἐκ τῆς δεδομένης θεμελιώδους φύσεως τῆς ποιήσεως ταύτης, ὁ ἰδιῶζον καὶ ὑπέροχος τῆς ὁποίας λυρισμός ἐδωκεν ὅλως ἰδίαν τροπὴν εἰς τὴν ἀνάπτουζιν ταύτην.

Ἦδη ἐν τῇ ποιήσει τῶν Σακάδων εὐρίσκουεν τὰ στοιχεῖα ταῦτα. Ὑπὸ ῥυθμικὴν ἔποψιν οἱ δύο κύριοι τύποι εἶνε ἡ στροφή ἐκ δύο ἢ τεσσάρων στίχων μὲ σταθερὰν ἄρσιν, ἀλλ' ἐναλλάσσον μέτρον, σχηματισθέντες προφανῶς κατὰ τὸ θεμελιώδες σχῆμα, ὅπως ἡ στροφή τῶν παναρχαίων τῆς χώρας ἔσμάτων.